

A MAGYAR HONVÉDSÉG LOGISZTIKAI RENDSZERE

Múlt – jelen – jövő

Gáspár Tibor¹

*A HM Fejlesztési és Logisztikai
Ügynökség Tudományos Tanácsa által kiírt pályázat díjnyertes tanulmányának szerkesztett változata.*

(Szerkesztőség)

1. AZ ÁTALAKÍTÁS ELŐTTI LOGISZTIKAI RENDSZER RÖVID ÖSSZEFOGLALÁSA

A Magyar Honvédség logisztikai rendszerének korszerűsítése, fejlesztése, a megváltozott körülményekhez való igazítása egy régóta napirenden lévő folyamat. A jelenlegi helyzet előzményei az 1980-as évekig nyúlnak vissza. Az anyagi-technikai integráció eredményeként jött létre az MH Anyagi-Technikai Főcsoportfőnökség (MH ATFCSF-ség). A főcsoportfőnökség szervezete és feladatrendszere magába foglalta a beszerzést és a technológiai fejlesztés feladatait is. Az MH ATFCSF-ség bázisán 1997-ben megalakult az MH Logisztikai Főigazgatóság (MH LFI), mint az MH logisztikai támogatását tervező, irányító központi szervezet és a Honvéd Vezérkar szervezeteként, a Logisztikai Csoportfőnökség (LCSF). Az MH LFI és a LCSF felelősségi köréből kikerült a beszerzés, valamint a technológiai fejlesztés, így mellettük párhuzamosan működtek a beszerzéssel, valamint a technológiai korszerűsítéssel, fejlesztéssel foglalkozó szervezetek.

Az MH felső szintű logisztikai rendszere a Magyar Honvédség hosszú, valamint középtávú átalakításának irányairól és létszámairól szóló 88/1995. OGY határozat végrehajtása alapján szervezetében és feladatrendszerében is két részre vált, a termelői és fogyasztói logisztika területére. A termelői oldalt a HM Haditechnikai Fejlesztési és Felügyeleti Főosztály, a HM Beszerzési Hivatal (HM BH), a HM Hadi-

¹ Dr. Gáspár Tibor nyá. mk. vezérőrnagy, PhD. a volt Összhaderőnemi Logisztikai és Támogató Parancsnokság parancsnoka.

technikai Intézet (HM HTI) és az MH LFI-ből kivált HM Ingatlankezelési Hivatal (HM IKH), majd később, új szervezetként a HM Gazdasági Tervező Hivatal (HM GTH) alkotta.

A fogyasztói logisztikai támogató rendszert a HM Honvéd Vezérkar Logisztikai Csoportfőnökség (J-4) és az MH LFI, majd a 2000. október 01-én, az MH LFI jogutódjaként megalakult MH Összhaderőnemi Logisztikai és Támogató Parancsnokság (MH ÖLTTP), valamint a haderőnemi parancsnokságok és a csapatok logisztikai irányító és végrehajtó szervezetei alkották.

Visszatekintve 90-es évek végén már magától értetődő volt, hogy létre kell hozni a Magyar Honvédségben egy olyan szervezetet, amely a szövetségi rendszerhez illeszkedően képes működtetni egy *modern, komplex ellátási, biztosítási és támogatási rendszert* és teljes struktúrárt átfogó logisztikai vezetést képes megvalósítani. E igény alapján kezdődött meg az MH ÖLTTP megalakítása.

Tudni kell azonban, hogy a különböző szakterületek megfelelő ellátásának teljes körű, anyagi technikai kiszolgálásához hosszú időn keresztül az adott eszközök és korlátozott lehetőségek között kellett a kitűzött célokhoz a megfelelő erőket és eszközöket biztosítani.

A honvédelmi miniszter határozatával, a 2000. október 1.-n megalapított MH ÖLTTP rendeltetése volt a Magyar Honvédség katonai szervezetei, továbbá a Honvédelmi Minisztérium és közvetlen szervezetei üzembenntartási, ellátási, elhelyezési és közlekedési biztosítási feladataik tervezése, szervezése és a végrehajtás irányítása béke időszakban önállóan, háborús időszakban az egészségügyi biztosítással kiegészítve. A Magyar Honvédség felsőszintű vezető szervei és csapatai béke és minősített időszaki támogatási feladatainak tervezése, szervezése és a végrehajtás irányítása.

A szolgálati alárendeltségébe tartozó katonai szervezetek közvetlen vezetése

Költségvetési gazdálkodó irányító hatásköre a szervezetébe és alárendeltségébe tartozókon túl kiterjedt a Magyar Honvédség kijelölt felsőszintű gazdálkodó szervezeteire és a Honvéd Vezérkar közvetlen katonai szervezetekre.

Az MH ÖLTP a Magyar Honvédség vezérkari főnöke közvetlen szolgálati alárendeltségében hajtotta végre feladatait.

A parancsnokság szervezeti kialakítása alapvetően az **MH LFI** struktúrájában is meglévő **MH szolgálatiág főnökségekre** épült, kiegészítve azt az addig logisztikán kívüli ellátási ágak (**kiképzés-technikai, humán anyagi, térképészeti anyagi**) felsőszintű szakanyag-nem felelős szervezeti elemekkel. **A szolgálati ágakat az MH Üzembenntartási Főnök és az MH Ellátási Főnök fogták össze.**

A korábbi ágazati rendszerben működő ellátó központok és raktárak integrációjával megalakultak az ágazatcsoportos feladatokat végző **MH Harcanyag-, MH Haditechnikai-, MH Hadtápanyag Ellátó Központok.**

Az új ellátó központok hadrendbe állításával egyidejűleg megszűnt 13 hadrendi elem. Hadrenden kívül, a gödöllői **HM Currus Harcjárműtechnikai Rt**-be beolvadt az **MH Fegyverzet Javító Üzem**, az **MH Elhelyezési Központ** pedig a **HM IKH**-ba épült be. Csökkent a létszáma az **MH KKK**-nak és az **MH 1. Logisztikai Támogató Dandár**, pedig átalakult **Támogató Ezredé.**

A szervezési feladattal a *parancsnokság alárendeltségébe* kerültek a központi támogató szervezetek, így az **MH Híradóparancsnokság**, az **MH 40. Galga Vezetésbiztosító Ezred**, az **MH Térképész Szolgálat**, az **MH Meteorológiai Szolgálat**, az **MH Szabályzat Kiadó Intézet és Központi Nyomda**, az **MH 1. Tűzszerész és Aknakutató Zászlóalj**, az **MH Központi Anyagraktár és Javító Üzem**, mely szervezetek át-alárendelése „*jogerőre*” emelte az **MH ÖLTP** megnevezését és annak hadtest szintű jogállását.

Az **MH ÖLTP** alárendelt szervezetei olyan egységes logisztikai és támogató rendszert alkottak, amely képes volt a katonai tevékenységek hatékony biztosítási és támogatási feladatainak megoldására.

Az **MH ÖLTP** működési időszakában ez a két **alrendszer – logisztikai és támogatósi** – kellően összecsiszolódott, kiforrott, egymást hatékonyan kiegészítővé vált.

Az elmúlt években számtalan szervezeti változást ért meg az **MH ÖLTP**. A parancsnokság létszáma csökkent, a beintegrálódott feladatokkal (**HVK Logisztikai Csoportfőnökség, HM GTH** egyes feladatai) növekedett, majd újra csökkent.

Alárendelt szervezetek szűntek meg, alakultak át.

Az elmúlt évek átalakításainak egy közös vonása volt: *a vezetés kikérte a szervezetek véleményét*, amit a szakemberek nagyon körültekintően, a Magyar Honvédség további feladatainak hatékonyabb végrehajtása érdekében, a szorító gazdasági kényszereket is figyelembe véve, a történelmi és szakmai tapasztalatok alapján és legjobb tudásuk szerint foglalmazták meg. Aktív részesei voltak a változásoknak. Bízta benne, hogy az átalakulás után jobb lesz. **2006 őszén ez nem így történt.**

Összefoglalva elmondható, hogy az MH ÖLTP teljes állománya mindig egy célt tartott maga előtt: *a csapatok mindig megfelelő anyagokkal és eszközökkel legyenek ellátva, időben érkezzenek alkalmazási helyükre, és megfelelő utánpótlással rendelkezzenek.* Az MH ÖLTP, mivel magában foglalta a felsőszintű gazdálkodást folytató és ellátási felelősséget viselő szakági szolgálatfőnökségeket is, a termelői logisztika egyes feladatait is ellátta. *Ezzel a termelői és fogyasztói logisztika összekapcsolását, a feladatok koordinálását is elvégezte, mivel az MH legmagasabb szintű logisztikai szervezete volt.*

A szervezeti változásokat követően a katonai logisztika termelői oldalát a HM átalakítása után a Védelemgazdasági és a Hadfelszerelési Főosztályok, a HM IKH, a HM BH-ból alakult, HM Biztonsági Beruházási és Beszerzési Hivatal (HM BBBH) és a HM HTI-ből alakult, HM Technológiai Hivatal (HM TH) alkották. A *fogyasztói oldalt* az MH ÖLTP irányításával a haderőnemi parancsnokságok, valamint a csapatok tervező és végrehajtó szervezetei valósították meg.

2007. év elején lényeges változás következett be a Magyar Honvédség logisztikai rendszerének felépítésében, működésében.

Az eltelt időszak viszonylag rövid, így történelmi távlatból még nem lehet vizsgálni a tapasztalatokat, de néhány gondolat azért megfogalmazható a változások kapcsán.

A logisztikai szakemberek előtt nem titok, hogy az átalakítás előtti logisztikai rendszer sem volt tökéletes, voltak hiányosságai, de a 2006. december. 31-ig meglévő logisztikai rendszer működőképes volt. Folyamatosan alakult (az elmúlt években több, kisebb, nagyobb átalakításon esett át), alkalmazkodott a hadsereg igényeihez és a gazdasági kényszerítő körülményekhez. Igaz ezek az átalakítások nem minden esetben a

szakmai érvek mentén történtek, egyéb akaratok is megjelentek, de ez most sincs másként.

A hiányosságok alapvetően a következők voltak:

- a feladatok eredményes és előírások szerinti végrehajtásához nem mindig álltak rendelkezésre a szükséges források;
- a működést egyértelműen biztosító szabályzók (rendeletek, utasítások, intézkedések, szabályzatok, normák, normatívák, stb.) egy része hiányzott (az érvényben lévők is többségben elavultak);
- a logisztikai folyamatokat nem támogatták megfelelő informatikai rendszerek;
- a meglévő ellátó központok széttagolt és infrastruktúrájában elavult (lepusztult) raktárhálózata;
- a folyamatos szervezeti átalakulás során kiáramlott képzett szakállomány utánpótlásának krónikus hiánya;
- a hadsereg nagyarányú csökkentése következtében keletkezett inkurrencia kezelésének gondjai.

E problémák egyikére sem adott megoldást a termelői és fogyasztói logisztika, erősen hangsúlyozott, mesterséges szétválasztása. Nézzük ezeket a problémákat egy kissé részletesebben.

Az elmúlt években a hadsereg működését biztosító logisztikai költségvetés mindig a maradék elv alapján lett meghatározva. Ezen nem sokat segített a bevezetett **Tárca Védelmi Tervező Rendszer** sem (*Kristóf, 2007*). A gyakorlatban ez azt eredményezte, hogy a hadsereg fokozatosan felélte tartalékait. ***Beszerezésre csak a nagyon szükséges eszközök és anyagok kerültek, megszűntek a tényleg szükséges anyagokból a raktári készletek, mindig a konkrét feladat szükségletének megfelelő beszerzést lehet csak, pénz hiányában megvalósítani.*** Egy-egy sürgős feladat elrendelése esetén, azonnali beszerzést kellett indítani, ami nem mindig fejeződött be határidőre. Így, előfordult, hogy az adott katonai szervezet már megkezdte külföldön a feladat végrehajtását, de egyes eszközt és anyagot csak utólag kapott meg. ***Hasonló gondok jelentkeztek a hazai váratlan feladatok (pl. árvíz) esetén is.***

Az **MH ÖLTP** szakember gárdája az elmúlt években nagyon sokat tett a szabályzórendszer korszerűsítéséért. Születtek is eredmények, de ez nem volt elegendő. *Ennek a következő okai voltak:*

- a Honvédelmi Minisztérium illetékes főosztályainak az indokolatlan ellenállása egyes kérdésekben (pedig sok esetben helyettük is elvégezték a munkát). A felterjesztett javaslatok sok esetben elsikladtak, vagy hatalomféltésből nem kerültek elfogadásra;
- a szakemberek hiánya. Az elmúlt évek leszervezései annyira lecsökkentették a szakmai alkotóműhelyek (szolgálatfőnökségek) létszámát, hogy a napi feladatok ellátása mellett nagyon kevés energia maradt az új szabályzók megírására;
- a gyakori és gyors szervezeti változások, amelyek azt eredményezték, hogy a kidolgozás végére már az új szabályozó nem volt alkalmazható, mert közben megváltoztak a szervezetek, feladatok, stb.

A polgári életben a logisztika területén óriási átalakulás ment végbe. A hagyományos logisztikai folyamatok az informatikával összekapcsolódva eljutottak oda, hogy ma már a logisztikáról, mind tudományról beszélhetünk. Az informatika megjelenése a logisztikai folyamatokban forradalmasította azt.

Sajnos a *hadseregben ezt nem sikerült megvalósítani* és ez nem a logisztikusok ellenállásán múlt. Több éves próbálkozás, előterjesztések tömege, feleslegesen elköltött pénzek sem hoztak kézzelfogható eredményt, mindig keresztbetett valaki. Pedig a formálódó **Logisztikai Gazdasági Információs Rendszer** és a hozzá kapcsolódó **Központi Logisztikai Bázis** koncepció megvalósítása hozhatott volna eredményt, ha a megvalósítás megfelelő kezekbe kerül.

A logisztikusok előtt régóta ismert a meglévő raktárhálózat problémája. A hadsereg felső vezetése is többször foglalkozott ezzel a kérdéssel, még **HM Kollégiumi** döntés is született a megoldásra **2003**-ban, de gyakorlatilag semmi sem történt. A meglévő raktarak állagmegóvására szinte semmit sem költünk sok éven át, azzal, hogy lesz helyettük új. De új, **Központi Logisztikai Bázis** mind a mai napig nincs.

Az elmúlt időszak átalakítása, a hadsereg általános létszámcsökkentése azt eredményezte, hogy sokan elhagyták a hadsereget. Ez hatványozottan jelentkezett a *logisztika területén*, hiszen a jól képzett, nyelve-

ket beszélő, külföldi tapasztalatokkal rendelkező szakemberek **nagyon gyorsan helyet találtak maguknak a rohamosan fejlődő civil logisztika területén**. Így egyes területeken, speciális szakértelmet, tapasztalatot igénylő beosztásokban **már évekkal ezelőtt szakember hiány** keletkezett. Persze ezt nem mindenki látta, mert a csökkenő hadsereg **egyéb végzettségű szakembereit be lehetett tenni az üres logisztikai beosztásokba**, de ez csak félmegoldás volt. A más területről érkezők munka melletti átképzése, felkészítése még inkább terhelte a feladatokat ismerő szakembereket. **Esetenként megvalósíthatatlan feladat elé állította ez a helyzet a parancsnokokat.**

A hadsereg készletében felhalmozódott **inkurrencia**, felesleges készletek hatalmas tömege, már régóta negatív hatást gyakorol a logisztikai folyamatokra. **A felesleges készletek kezelése előerőt és anyagi eszközöket von el** a valós ellátási folyamatoktól. Itt megoldás lett volna a minél gyorsabb megszabadulás a feleslegektől, mert az éveken keresztül feleslegesen kifizetett munkabér, őrzés-védelmi költség, stb. lényeges megtakarítást eredményezett volna. **Még most sem késő ezt átgondolni.**

2007. január 1.-el átalakult logisztikai rendszer még jobban kiemelte a termelői és fogyasztói logisztika különválását.

A magalakult **HM Fejlesztési és Logisztikai Ügynökség** teljes egészében **átvette és végrehajtja** a volt **HM BBBH**, a **HM TH**, a **HM Nemzetközi és Rendezvényszervezési Hivatal**, a **HM Hadfelszerelési Főosztály** feladatait és az ugyanezen időpontban megalakuló **MH Összhaderőnemi Parancsnoksággal (MH ÖHP)** megosztva a tevékenységet, a volt **MH ÖLTP termelői logisztikai** feladatrendszerét.

A fogyasztói logisztika feladatrendszere teljes egészében az MH ÖHP hatáskörébe került, ami magába foglalja a haderőnem logisztikai tervező, szervező és irányító szervezetét, az MH központi logisztikai feladatait ellátó és központi készleteket tároló szervezeteket, valamint a csapat logisztika szervezeteit.

Az új logisztikai rendszer kialakításával, az előzőekben felsorolt hiányosságok nem szűntek meg (**Jároscsák, 2006**). Az átalakulás új problémákat is okozott. **Ezek a következők:**

- az eltelt több mint másfél év alatt sem sikerült megfelelő elhelyezést biztosítani a **MH FLÜ** állományának, a széttagoltság negatív hatással van a munka hatékonyságára;

- az **MH ÖLTP** felszámolásával együtt megszűntek az **MH** szintű szolgálatfőnökségek is. A **HM FLÜ**-n belül, a régi struktúrához csak nagyon nehezen beazonosítható, **igazgatóság** és **osztály struktúra** (a logisztikai területen) jött létre. Ez a rendszer nem igazodik az **MH ÖHP** és a **csapatok logisztikai struktúrájához**, de nem igazodik az **oktatási rendszerhez** sem. *A szolgálati ágak megszűnésével megszűnt a szakmai felelősség a logisztikán belül.* A különböző technikai eszközöknek és szakanyagoknak nincs konkrét szakmai felelőse. Természetesen a *felelősség névleg létezik*, vannak **felelős osztályvezetők, igazgatók, vezérigazgató**, azonban tőlük *nem várható el*, hogy minden szakkérdésben, a feladatot teljes mélységének ismeretében, tudjanak dönteni;
- a logisztikai rendszer *vezető szerve és az ellátó központok elválasztása további bonyodalmakat okoz* a folyamatokban. A logisztikai rendszer e két szereplője egymásra van utalva az eredményes működés érdekében. *A központi készletek, egy középszintű parancsnokság alárendeltségébe való helyezése átláthatatlan ellátási utaltságot eredményezett, ahol szép lassan elveszik az ellátási felelősség;*
- az új rendszer pozitívuma viszont, a beszerzés, a technológiai fejlesztés és a logisztika integrációja egy szervezetbe, ami a legtöbb gondot okozó beszerzési feladatok rugalmasabb megoldását eredményezheti. Igaz az is, hogy az egy szervezetben lévő követelmény meghatározás, beszerzés és minőségbiztosítás felveti az összeférhetőség kérdését is.

A katonai logisztika egységes rendszerében csak mesterségesen választható szét a termelői és a fogyasztói alrendszer. A megkülönböztetést indokolja a markánsan különböző alaptevékenységek pontosan behatárolható jellege és irányultsága, illetve a feladatrendszerek és azok szervezeti háttérének önállósága. *Egymásra épülő feladatrendszerük és világosan rögzített kapcsolódási pontjaik napi gyakorlattá teszik a termelői és fogyasztói logisztikai szervezetek együttműködését.*

2. A JELENLEGI LOGISZTIKAI RENDSZER

2. 1. A termelői logisztika feladata és szervezete

A termelői logisztika *általános fogalmát tekintve a katonai logisztika egyik meghatározó eleme, melynek tevékenysége a honvédelmi tárca egészére kiterjedően, a logisztikai folyamatok működéséhez szükséges feltételek biztosítására irányul.* A termelői logisztika a logisztikának azon *alrendszere*, amely a hadfelszerelés kutatásával, tervezésével, fejlesztésével, gyártásával és a hadfelszerelések beszerzésével, rendszerbe állításával, a rendszerben tartás felügyeletével, illetve a rendszerből való kivonásával foglalkozik. *Ebből kifolyólag a termelői logisztika körébe tartozik:* a katonai szabványosítás, a beszerzési eljárások lefolytatása, beszerzési szerződések megkötése és a minőségbiztosítás. További területei a megbízhatóság és a hibaelemzés, az eszközök, az anyagok és felszerelések biztonsági szabványai, a specifikációs és gyártási folyamatok, az üzemi próbák és tesztelések, a termékazonosítás (kodifikáció), az eszközök dokumentációja, a konfiguráció ellenőrzése és módosítása.

Az MH termelői logisztikai feladatait a HM FLÜ hajtja végre.

A honvédelmi miniszter a HM FLÜ részére a teljesség igénye nélkül az alábbi főbb feladatokat határozta meg (Sticz, Papp, 2007/4):

- Más tervező szervezetekkel együttműködve, a honvédelmi tárca egészére kiterjedő hatáskörrel szervezze, irányítsa, szabályozza a haderő képesség fejlesztésének és fenntartásának logisztikai erőforrás és költségzaldalkodását.
- Szakmailag irányítsa és felügyelje a hatáskörébe tartozó fogyasztói logisztikai feladatok végrehajtását. Vezesse, felügyelje és végezze a tárca termelői logisztikai tevékenységét.
- Dolgozza ki, és életciklus tartamban kövesse nyomon a haderő képességfejlesztési célok logisztikai támogatása tervezési, megvalósítás programjait, projektjeit.
- Végezze a hadfelszerelési eszközök és anyagok beszerzésére, rendszerbe állítására, javítására, valamint a meglévő hadfelszerelési eszközök rendszerben tartására, felújítására, rendszerből történő

kivonására, megsemmisítésének előkészítésére és végrehajtására vonatkozó intézkedések kidolgozásának tárcaszintű feladatait.

- Vegyen részt a **NATO/EU** hosszú távú haderő- és hadfelszerelés-fejlesztéssel kapcsolatos tervezési és programfelelősi feladatok végrehajtásában, valamint a műszaki egységesítés szakmai feladatai témafelelősi rendszerben történő ellátásában.
- A mindenkor érvényes közbeszerzési szabályzóknak megfelelően végezze, a haditechnikai anyagok és eszközök, hadfelszerelési cikkek, illetve a tárca folyamatos működéséhez szükséges egyéb eszközök, anyagok és szolgáltatások beszerzését.
- Dolgozza ki és végezze a védelmi és biztonsági kutatás-fejlesztéssel, technológiai innovációval kapcsolatos kormányzati és tárcaszintű szabályozókat és koordinálja az ezzel kapcsolatos tárcaszintű feladatokat.
- Végezze a nemzetközi tevékenységek, programok, a külszolgálatot teljesítők, külföldön tanulmányokat folytatók teljes körű támogatását, a missziós beosztást betöltők, a külföldön települt katonai szervezetek, egyéb utaltak szakmai irányítását.
- Végezze a kiemelt és normál hadfelszerelési programok, valamint a **NATO Biztonsági Beruházási Program** intézménye keretében megvalósítandó képességsomagok menedzselését, a védelmi képességfejlesztési programok, projektek, feladatok szakszerű végrehajtását.

A HM FLÜ szervezeti felépítése a következő: Vezérigazgató a helyettesekkel és közvetlen beosztottakkal, *alárendeltségében*:

- Program Tervezési és Vezetési Igazgatóság.
- Anyagi Technikai és Közlekedési Igazgatóság.
- Nemzetközi Szolgáltatási Igazgatóság.
- Beszerzési Igazgatóság.
- Technológiai Igazgatóság.
- Gazdasági Igazgatóság.

2. 2. A fogyasztói logisztika feladatai és szervezetei.

A fogyasztói logisztika a logisztikának az *alrendszere*, amely a *hadfelszerelés rendszerbeállításával, rendszerbenntartásával (átvételével, raktározásával, szállításával, technikai kiszolgálásával, javításával), rendeltetésszerű működtetésével, valamint azok elosztásával foglalkozik*. Ebből adódóan a *fogyasztói logisztikához tartozik* a készletek ellenőrzése, az eszközökkel és anyagokkal való ellátás, mozgatás-szállítás (disztribúciós folyamatok), a megbízhatóság ellenőrzése és a hibajelentés, az eszközök, anyagok üzemben tartásához szükséges tartalék alkatrészek és fenntartási anyagok beszerzése, a raktározás, valamint a kezeléssel, az üzemeltetéssel, felhasználással kapcsolatos kiképzés. *A fogyasztói logisztika ellátási, fenntartási, mozgatás-szállítási feladatait a csapatok logisztikai szervezetei hajtják végre*. A fogyasztói logisztika szervezeti elemei az irányító-, koordináló-, és parancsnoki döntés előkészítő logisztikai vezető szervek, és a feladatokat végrehajtó logisztikai támogató szervezetek.

A katonai hierarchiában a szervezetek törzseiben a tervező elemeknél megkülönböztetünk zászlóalj logisztikai részleget (S-4), dandár logisztikai főnökséget (G-4), illetve a dandárszintű repülőbázisok logisztikai főnökségét (A-4), valamint az MH ÖHP Logisztikai Főnökségét, a (J-4) elemet. (A feladatrendszer sajátosságából következően az MH ÖHP további logisztikai tervező szervezeti elemekkel – főnökségi szintű logisztikai elemekkel – is rendelkezik, ezek a szakági, illetve funkcionális alrendszerhez kapcsolódnak, mint a **Haditechnikai Főnökség (HTECHF)**, a **Hadtápfőnökség (HTPF)**, az **Erőforrás Gazdálkodási Főnökség (EGF, J-8)** és **Repülő-mérnök Műszaki Főnökség (RMMF).**)

A század törzseiben egy-két beosztás igen, de önálló logisztikai elem nem található.

A valós logisztikai biztosítást, vagyis a katonák ellátását, a technikai eszközök kiszolgálását, illetve az ehhez kapcsolódó részletes feladatokat a **végrehajtó** szervezeti elemek teljesítik a **következők szerint**. Zászlóaljnál **logisztikai század** (és helyőrségi-, és törzstámogató század, vagy szakasz), dandárkötelékben **logisztikai zászlóalj**, (helyőrség-támogató elem), ezred kötelékben logisztikai és/vagy helyőrség-támogató század/szakasz, míg az MH ÖHP-nek *(az MH 64. Boconádi Szabó József)* **logisztikai ezred** van szervezve (műveleti) logisztikai támogatási felada-

tokra. A felsorolt logisztikai struktúrát kiegészítik a *központi logisztikai szervezetek, ellátó központok*, mint az **MH Logisztikai Ellátó Központ (MH LEK)**, a **MH Veszélyesanyag Ellátó Központ (MH VEK)**, és az **MH Katonai Közlekedési Központ (MH KKK)**, valamint az **MH Légijármű Javító Üzem (MH LéJü)**. A logisztikai támogatás egyes elemei a *szakcsapatoknál található* meg, mint például a **MH 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Zászlóaljnál (MH 1. HTHZ)** a hajó javítási-kiszolgálási képesség, illetve a **MH 43. Nagysándor József Híradó és Vezetéstámogató Ezrednél (MH 43. hír és vt. e)** lévő fegyverzeti, harc-jármű- és gépjármű-, műszaki logisztikai támogatási képesség (alegység).

A **MH Támogató Dandár** logisztikai elemei, alegységei a **HM Honvéd Vezérkar** és **HM háttérintézményei** érdekében fejtik ki tevékenységüket.

A tervező-irányító és a végrehajtó kötelékek az MH működtetése érdekében a következő feladatokat hajtják végre.

A századnál az alegység törzsében – a parancsnok közvetlen alárendeltségében – általában *egy-két fő logisztikai beosztás* rendszeresített. A század méretű köteléknél jelentkező logisztikai tervezéssel-szervezéssel összefüggő feladatokra ez a létszám elégséges. Ezek a beosztottak elvégzik a század anyagszükségletei összeállítását, a logisztikai szakanyagok mennyiségi nyilvántartását és figyelemmel kísérik a haditechnikai eszközök üzemeltetésének mutatóit. Nyilvántartják a hitelesítéssel, kalibrálással kapcsolatos adatokat. Felügyelik az anyagok és eszközök személyhez kötésének megvalósulását, részt vesznek a parancsnoki ellenőrzések végrehajtásában. Munkájukkal támogatják a századparancsnok tevékenységét, és a század logisztikai helyzetéről adatot, információt szolgáltatnak a zászlóalj törzs számára.

A zászlóalj törzsébe önálló logisztikai részleg (S-4) van szervezve. A részleg rendszerint *3-4 fő tisztből*, illetve *5-6 fő tiszthelyettesből* vagy *szerveződéses katonából* áll. A mintegy 10 fős részleg összetételénél fogva korlátozottan alkalmas a logisztikai szakterület lefedésére, ennek megfelelően haditechnikai és hadtáp, közlekedési szakképesítésű személyekből tevődik össze. Ez a szakállomány a felelős a zászlóalj logisztikai szükségletei tervezéséért, az igények összesítéséért és az összegzett szükségletek továbbításáért a dandár (Repülőbázis) törzs logisztikai főnöksége felé. A zászlóalj logisztikai törzse végzi az üzemeltetett haditechnikai eszközök egyéni vagy kollektív felszerelések karbantartásának, technikai kiszolgálásának tervezését, illetve a végrehajtás irányítását. Elengedhetetlen kötelezettsége az eszközök üzemideje, futásteljesítménye figyelemmel kíséré-

se, nyilvántartása. A zászlóalj törzs logisztikai szakállománya készíti el az igénybevételekhez, kiképzéshez, gyakorlásokhoz, gyakorlatokhoz szükséges számvetéseket és természetesen végzi a zászlóalj alegységeinél a szakterület ellenőrzését is. Kiemelt szerepet tölt be az anyagi fegyelem fenntartásában, az igénybevételi és az üzemeltetési előírások betartásában. ***A részleg szakmailag irányítja a századok logisztikai szakállománya, valamint a zászlóalj logisztikai század szaktevékenységét.*** A zászlóalj logisztikai részlege szakfeladatait a dandár-ezred logisztikai főnöksége szakmai irányításával látja el. Saját hatáskörében támogatja a zászlóaljparancsnok munkáját és irányítja a zászlóalj teljes állományának logisztikai szaktevékenységét, azon belül a személyi állomány ellátását, a haditechnikai eszközök kiszolgálását. Tervezi és szervezi a raktári készletek frissítését, cseréjét a szavatossági idők nyomon követését. Terveket dolgoz ki a készenlét fokozása feladataira, a tárolt készletek elrendelt szintre, történő kiegészítésére, valamint azok szállításhoz történő előkészítésére és mobilizálására.

A dandár, (bázis) ezred (ellátó-központ) törzsében logisztikai főnökség van szervezve. A főnökség alaprendeltetése a katonai szervezet logisztikai szükségletének számvetése, a katonai szervezet logisztikai szakfeladatai tervezése, szervezése, azok végrehajtásának irányítása, ellenőrzése. A főnökség a feladatát általában a ***törzsfőnök szolgálati alárendeltségében***, a parancsnok követelményei, az **MH ÖHP** haderőnemi szintű logisztikai főnökségek (**LOGF, HTECHNF, HTPF, EGF, RMMF**) szakmai felügyelete mellett végzi. A főnökség szakirányítási tevékenységet folytat a zászlóaljknál folyó technikai kiszolgálás, üzembenntartás, illetve az anyagi biztosítás területén. ***A főnökség, tervező tisztekből, tiszthelyettesekből, (haditechnikai-, hadtáp-, gazdálkodó és közlekedési szakállományból) épül fel.*** A dandár (bázis) logisztikai főnökség végzi az egész szervezetre kiterjedő nyilvántartások vezetését is, ellenőrzi és koordinálja a csapat logisztikai kiképzés végrehajtását. ***A főnökség személyi állománya elérheti a 25-35 főt.***

A dandár logisztikai főnökség a zászlóaljak, és a dandár közvetlen alegységei logisztikai igényei alapján összesítve tervezi a dandár működéséhez szükséges – a következő időszakra vonatkozó - logisztikai erőforrás igényeket. Az összesített szükségleti tervet megküldi az **MH ÖHP** parancsnoka részére, aki e terv alapján biztosít erőforrást a dandár részére. Az előjárótól kapott logisztikai javak ismeretében a dandár logisztikai főnökség alternatívákat dolgoz ki a parancsnok számára azok felhasználásáról. A folyamat végén a parancsnok szabja meg a zászlóaljak felkészítéséhez, kiképzéséhez szükséges anyagi javak, eszközök elosztását.

A haderőnem logisztikai feladatai irányításáért az MH ÖHP parancsnokhelyettese (logisztikai) felelős.

E teendőket az alábbi szervezeti elemeken keresztül képes megvalósítani:

a.) Logisztikai főnökség: *a feladatait a parancsnokhelyettes (logisztika) szakmai irányításával végzi. A főnökség feladata az MH ÖHP alárendelt katonai szervezetei működéséhez, harckiképzéséhez, készenlétük fenntartásához és fokozásához szükséges logisztikai feladatok tervezése. A főnökség fogja össze a nemzetközi szerződésekből az MH ÖHP alárendeltjeire háruló feladatok teljesítésének logisztikai feltételeit is. Koordináló jogosítvánnyal bír a logisztikai szakterület teljes spektrumára – együttműködve a szakági feladatokért felelős főnökségszintű szervezetekkel – a támogatás rendjének, követelményeinek kidolgozására, a folyó tevékenység koordinálására. Ennek érdekében a főnökség rendeltetésének fontos része a logisztikai egységek, alegységek alkalmazási elveinek kidolgozása, az alárendelt katonai szervezetek logisztikai tervezési, szállítási feladatainak koordinálása, illetve a fogyasztói logisztika szabályozó rendszerének megalkotása, a normák, normatívák kialakításában való közreműködés. **Kidolgozza a parancsnok követelményei alapján az MH ÖHP alárendelt katonai szervezetei készenlét fenntartásának és fokozásának logisztikai támogatási rendjét, feladatait és folyamatosan figyelemmel kíséri azok teljesülését.** A felkészítés részeként tervezi a kijelölt erők hazai és nemzetközi gyakorlatai logisztikai támogatásával kapcsolatos előkészítő és végrehajtandó szakfeladatokat, kiadja az alárendelt katonai szervezetek logisztikai szakállománya feladatait, koordinálja és ellenőrzi a végrehajtást.*

A logisztikai főnökség az MH ÖHP törzs logisztikai szervezete, amely alkalmassá teszi arra, hogy logisztikai manővereket tervezzen és valósítson meg az alárendelt csapatoknál. Ebbe a manőver kategóriába tartozik az anyagok, technikai eszközök és logisztikai kapacitások átcsoportosításának kezdeményezése, az átcsoportosításokra vonatkozó **MH ÖHP** parancsnoki intézkedés kidolgozása. Az átcsoportosításokra szükség van átmeneti hiányok kezelésére. Ilyenek lehetnek a missziós ellátásnál a speciális anyagok biztosítása, egyedi technikai eszközök rendelkezésre bocsátása, stb.

A logisztikai főnökség feladata kiterjed a haderőnemi (szárazföldi, repülő- és légvédelmi) doktrínák logisztikai fejezetének, részének a kidolgozására, pontosítására, felügyeli a felajánlott (és műveleti területre

kitelepített) békefenntartó- és válságreagáló alegységek logisztikai képességek működésével kapcsolatos szabályzatok kidolgozását. **Együttműködik** a **HM** illetékes szervezeteivel az anyagi jellegű **STANAG**-ek elkészítésében. **Teljes felelősséggel tervezi** a szakirányú tiszthelyettesi, valamint szerződéses legénységi állomány **szakkiképzését**, az újonnan rendszerbe lépő szakállomány alap- és további **szakfelkészítését**, a szükségessé váló átképzéseket, gyakorolja a **kamarai** jogköröket. A tisztképzésnél együttműködést folytat az illetékes **HM** szervezetekkel a szakreferensi jogok és kötelezettségek ellátása, a szakképzési követelmények, kompetenciák meghatározása területén.

A logisztikai támogatás fontos területe az **MH** csapatai, illetve a **HM** tárca szervezetei béke- és minősített időszak **utaltsági rendjének** összeállítás és gyakorlati működtetése.

b.) Erőforrás Gazdálkodási Főnökség: *Az **MH ÖHP** törzsében önálló szervezatként végzi a parancsnokság és alárendelt katonai szervezetei, a missziós békefenntartó- és válságreagáló kontingensek ellátásához, működéséhez szükséges erőforrások tervezését. Feladatai lényegét az **MH ÖHP** parancsnok anyagi- (logisztikai) gazdálkodási jogkörgyakorlásával kapcsolatos döntések előkészítése, javaslatok kidolgozása, a tervezési, elemzési, beszámolási feladatok ellátása jelenti.*

A főnökség állítja össze – a Tárca Védelmi Tervező Rendszeren (TVTR) belül – az ÖHP illetékességébe tartozó fenntartási és fejlesztési feladatok erőforrás szükségletét, a tízéves hosszú távú és a részletes éves erőforrás és költség igényterv logisztikai jellegű részterveit. **A főnökség nem csak az **MH ÖHP** alárendeltségébe tartozó szervezetek, hanem a logisztikai tervezési utaltsági körébe tartozó szervezetek tervjavaslatait is beépíti az erőforrás igényekbe.**

Minden gazdálkodó szervezet kötelezettsége a gazdálkodási folyamatok elemzése, felhasználások figyelemmel kísérése, egyedi vagy időszakhoz kötött elszámolások, beszámolók elkészítése. Az **MH ÖHP** törzsében ezt a feladatot az erőforrás gazdálkodási főnökség koordinálja. Figyelemmel kíséri az **MH ÖHP** hatáskörébe tartozó beszerzések tervezését, közreműködik – központi költségvetést terhelő – beszerzések végrehajtásában, teljesíti a kapcsolódó nyilvántartási, okmányolási, adatszolgáltatási és beszámolási kötelezettségeket. Az elemzése alapján javaslatokat készít a rendelkezésre álló költségvetési előirányzatok hatékonyabb felhasználására.

c.) Haditechnikai Főnökség: *Feladata az MH ÖHP alárendelt katonai szervezetei működéséhez, harckiképzéséhez, készenlétük fenntartásához és fokozásához, a nemzetközi szerződésekből adódó feladatok teljesítéséhez a haditechnikai támogatás feltételei biztosításának megtervezése, megszervezése, a végrehajtás irányítása.* A főnökség **elvégzi** a műveletek, hadműveletek haditechnikai támogatásának megszervezését, a **MH 1. HTHZ, MH LÉJü**, valamint a logisztikai szakalegységek (a javító – karbantartó szervezetek) alkalmazási elvei kidolgozását, az alárendelt katonai szervezetek haditechnikai támogatási feladatainak ellenőrzését.

Meghatározó szerepe van a haditechnikai készletképzés elveinek kidolgozásában, a haditechnikai készletek lépcsőzésére, a szükséges tartalékkészletek megalakítására, illetve az elvek érvényre juttatására vonatkozó javaslatok kidolgozásában. A **főnökség** – együttműködve az illetékes **HM** szervekkel – **irányítja** a technikai eszközök, szakanyagok rendszerbeállításából az **MH ÖHP** alárendelt katonai szervezeteire háruló feladatokat. Szintén az illetékes **HM** szervekkel egyetértésben, a **HM Védelem Tervezési és Infrastrukturális Szakállamtitkár (HM VTISZÁT)** szakintézkedései figyelembe vételével, meghatározza az üzemeltetés, fenntartás, anyag-, eszköz- és készletgazdálkodás rövid és középtávú, összhaderőnemi szintű követelményeit.

Szervezi és irányítja a kijelölt erők hazai és nemzetközi gyakorlatai haditechnikai támogatásával kapcsolatos szakfeladatok végrehajtását. Részt vesz a fogyasztói logisztika szabályozó rendszerének kidolgozásában, a követelményeknek megfelelő haditechnikai támogatást biztosító normák, normatívák kidolgozásában. **Részt vesz** a szakirányú tiszti, tiszthelyettes, valamint szerződéses legénységi állomány szakkiképzésének tervezésében, meghatározza a felkészítéssel szemben támasztott szakmai követelményeket. *Végrehajtja a saját szakterületén az MH ÖHP szintű ellenőrzéseit.*

Szakmai felügyeletet gyakorol az MH LEK és az MH VEK haditechnikai tevékenysége vonatkozásában.

d.) Hadtáp Főnökség: *Feladata az MH ÖHP alárendelt katonai szervezetei működéséhez, harckiképzéséhez, készenlétük fenntartásához és fokozásához, a nemzetközi szerződésekből adódó feladatok teljesítéséhez az anyagi támogatás megtervezése, megszervezése, a végrehajtás irányítása.* A főnökség **végzi** a műveletek, hadműveletek anyagi és anyagi jellegű szolgáltatások biztosításának megszervezését, a logisztikai

szakalegységek ellátó elemei alkalmazási elvei kidolgozását, az alárendelt katonai szervezetek hadtáp támogatási feladatainak ellenőrzését.

Részt vesz az **MH ÖHP** alárendelt katonai szervezetei készenlét fokozásának, fenntartásának anyagi támogatási rendjének, a készletképzés elveinek meghatározásában, az anyagi készletek lépcsőzésére, a szükséges tartalékkészletek megalakítására vonatkozó parancsnoki intézkedések kialakításában.

Meghatározó szerepe van a készletképzés elveinek kidolgozásában, a hadtáp anyagi készletek lépcsőzésére, a szükséges tartalékkészletek megalakítására vonatkozó javaslatok kidolgozásában, illetve az elvek érvényre juttatásában. A **főnökség** – együttműködve az illetékes **HM** szervekkel – **irányítja** a hadtáptechnikai eszközök, szakanyagok rendszerbeállításából az **MH ÖHP** alárendelt katonai szervezeteire háruló feladatokat. Szintén az illetékes **HM** szervekkel egyetértésben, a **HM VTISZÁT** szakintézkedései figyelembevételével, meghatározza az anyag-, eszköz- és készletgazdálkodás rövid és középtávú, összhaderőnemi szintű követelményeit.

Szervezi és irányítja a kijelölt erők hazai és nemzetközi gyakorlatai ellátásával kapcsolatos szakfeladatokat. **Részt vesz** a fogyasztói logisztika szabályozó rendszerének kidolgozásában, a követelményeknek megfelelő ellátási normák, normatívák kidolgozásában; a szakirányú tiszthelyettes, valamint szerződéses legénységi állomány szakkiképzésének tervezésében, irányítja azok végrehajtását, meghatározza a felkészítéssel szemben támasztott szakmai követelményeket. **Végrehajtja a saját szakterületén az MH ÖHP szintű ellenőrzéseit.**

Szakmai felügyeletet gyakorol az MH LEK és az MH VEK hadtáp tevékenysége vonatkozásában.

e.) Repülőmérnök Műszaki Főnökség feladata az MH repülőcsapatok működéséhez, harckiképzéséhez, készenlétük fenntartásához és fokozásához szükséges repülőmérnök műszaki támogatás megszervezése, a végrehajtásának irányítása. A főnökség tervezi, szervezi a béke- és minősített időszakos felkészítést.

Meghatározza a nomenklatúrájába tartozó anyagok fejlesztésével, beszerzésével, tárolásával, kezelésével, kiadásával, felhasználásával és elszámolásával kapcsolatos szakmai követelményeket. **Javaslatokat dolgoz ki** a repülő-műszaki készletek lépcsőzésére, tartalékkészletek megalakítására. **Elkészíti** a katonai légijárművekkel, valamint azok fenntartásával kapcsolatos szakmai előírásokat, és felügyeli annak végrehajtását.

Ellenőrzi és elemzi a repülőcsapatok repülőmérnök műszaki szakanyagokkal történő ellátását, biztosítja a repülő- és ejtőernyő technikai eszközök megkövetelt hadrafoghatóságának fenntartását. **Végzi** a katonai légijárművek műszaki megbízhatóságának fenntartásával kapcsolatos feladatokat

Kidolgozza a repülő és ejtőernyő technikai eszközök üzembenntartási rendszerére, az üzemben tartó, javító szervezetekre és azok működésére vonatkozó alapvető szabályozásokat, a technikai eszközök üzemfenntartását előíró szakutasításokat, a szolgálat főbb tevékenységét szabályozó intézkedéseket.

Részt vesz a repülés biztonsága érdekében végzett repülőmérnök műszaki tevékenység tervezésében, szervezésében, súlyos repülő eseményeknél (katasztrófa, baleset) külön intézkedésre történő kivizsgálásában.

A logisztikai feladatokat végrehajtó szervezetek

Logisztikai század: A magyar haderőben a legkisebb szervezetszerű logisztikai végrehajtó elemként a zászlóalj logisztikai századai működnek. A logisztikai századok rendszerint javító és szállító alrendszereket (szakaszokat) foglalnak magukba.

A **század javító szakasza** felelős a zászlóalj haditechnikai eszközei üzemben tartása terén a kisjavítások, beszabályozások, időszakos ellenőrzések végrehajtásáért. Olyan technikai kiszolgálási feladatokat látnak el, amelyeket a kezelők a szakmai felkészültségük vagy szerszámzat, műszeres felszerelés hiányában nem képesek elvégezni. A javító szakasz tárolja és használja fel azon javító készleteket, tartalék alkatrészeket, amelyek a zászlóalj technikai eszközei után csoportos készletet képeznek.

A **szállító szakasz** feladata az anyagi készletek málházása, szállítása és mozgatása. A szakasz szállítókapacitása kialakításával szemben nagyon fontos követelmény, hogy a zászlóalj készleteit tekintve 5 napi anyagi készlet (**SDOS**) rakodására és szállítására legyen képes.

A katonai szervezet anyagi készleteit az egység szintű logisztikai **raktárak** tárolják.

Logisztikai zászlóalj: A logisztikai zászlóalj felépítése javító-, ellátó és szállító századokra tagozódik, valamint e logisztikai szakmai szervezeteket kiegészíti egy törzstámogató szakasz, amely a zászlóalj vezetéséhez, híradó összeköttetéséhez szükséges biztosítást végzi el.

A *javitó század* feladata azon technikai kiszolgálási tevékenység elvégzése, amelyet az egyel alacsonyabb szervezetszerű elem, kapacitás, felszerelés vagy megfelelő szakállomány hiányában, nem tud végrehajtani. Szükség esetén feladat végrehajtás során közvetlen támogatást ad a végrehajtó zászlóalj részére is. A javító század kisjavításokat, beszabályozásokat hajt végre a katonai szervezet minden technikai eszközére kiterjedően, de alkalmas a technikai eszközök fődarab cserés javítására is.

A logisztikai zászlóalj *szállító százada* rendeltetése a katonai szervezet teljes személyi állománya és technikai eszközei után számvetett anyagi készletek **2 napos (SDOS)** szintjének eszközökön történő tárolása és szállítása, mozgatására. A tárolás feladatai magába foglalják az anyagi készletek kezelését, ellenőrzését, frissítését, szükség esetén azok cseréjét, felhasználás esetén azok pótlását.

Logisztikai ezred alaprendeltetése az összhaderőnemi haderő hadművelési tevékenységének haderőnemi szintű logisztikai támogatása. Szervezeti struktúrájába megtalálható a **szállító zászlóalj**, a **nemzeti támogató zászlóalj**, illetve a **mozgáskoordináló század**. A haderő szervezetében egy, az **MH 64. Boconádi Szabó József Logisztikai Ezred** található, amely az **MH ÖHP** parancsnok szolgálati alárendeltségébe tartozik.

Alaprendeltetésében leírtaknak megfelelően a legfontosabb az MH külföldi, békefenntartó- és válságreagáló missziós szerepvállalásának, a felajánlott magas készenléti (telepíthető) erők (HRF), NATO/EU felajánlott erők (NRF) tényleges feladatokat ellátó alegységeinek, és kontingensek hazai földről történő nemzeti támogatása. Ennek megfelelően az ezred látja el mindazon feladatokat, amelyek élő kapocsként szolgálnak hazánk és a missziós művelési területek között. A logisztikai ezred kompetenciájába tartozik a nemzetközi erőkbe felajánlott készenléti szervezetek (NRF váltások) előírt **23 napos (SDOS)** anyagi készenlétének megalakításával, tárolásával, annak mobilitásának biztosításával kapcsolatos feladatok.

Az egység feladata missziók felállításával és felszámolásával összefüggő logisztikai feladatok ellátása (ez nem kisebb feladat, mint az adott kötelék minden anyagi készlete összeállítása és a készenlét **6 hónapja** alatti rendelkezésre állás biztosítása, feladat elrendelése esetén szállítása, majd a készenlét megszűntével a kötelék anyagi elszámoltatása). A külföldön alkalmazásra kerülő magyar katonai kontingensek (alegységek) nemzeti támogatásának végrehajtása, ellátása, eszköz- és anyag utánpótlás.

lásának biztosítása, a külföldi feladat-végrehajtásra létrehozott ideiglenes katonai szervezetek gazdálkodási feladatainak „*hátországi*” végzése.

A felajánlott erők **Nemzeti Támogató Elemeinek (NTE)** megalakítása, felkészítése és készenléte fenntartása. Az ezred végzi a nemzetközi feladatokkal kapcsolatos vám ügyintézéshez kapcsolódó közvetlen előkészítő feladatokat, az olyan adminisztratív tevékenységet, mint az **ÁFA** visszaigénylés. A szervezetébe tartozó mozgás-koordináló csoportokkal részt vesz a szövetséges műveleti tevékenységek hadszíntéri mozgásbiztosításában.

A beérkezett – és jóváhagyott – anyagigénylések alapján végrehajtja a missziók számára szükséges, hazai ellátási forrásból biztosított anyagok és technikai eszközök vételezését, beszerzését. Az utánszállítások végrehajtása érdekében tárolja és készletezi, egységakományokba rendezi a kiszállításra kerülő anyagokat és utánszállítja a készleteket a határokon túl alkalmazott honvédségi szervezetekhez.

Az ezred végzi az összhaderőnemi haderő érdekű szállítási feladatokat, a központi szállításokat, a hazai katonai szállítások és mozgások koordinálását és biztosítását.

Az **ezred részt vesz** az **MH ÖHP** szolgálati alárendeltségébe tartozó katonai szervezetek harc kiképzésének logisztikai támogatásában, biztosítja a nemzetközi és hazai gyakorlatok, a „**Bevetési Irány**” és más fedőneves gyakorlatok logisztikai támogatását. Alaprendeltetéséből adódóan logisztikai támogatást nyújt – felkérésre – más nemzetek hazánkban, vagy a magyar erők részére, külföldön megrendezett gyakorlatokhoz. Ugyancsak alaprendeltetéséből adódik, hogy az **MH ÖHP** alárendeltségébe tartozó szervezetek részére, azok harc kiképzési feladataihoz megerősítő támogatást ad, ilyenek lehetnek a nehézgép szállítás, az anyagszállítás, a személyszállítás.

A Magyar Köztársaság biztonsági stratégiája értelmében az ezred szerepet vállal a Befogadó Nemzeti Támogatás (BNT) feladataiban. Képességei alapján részt vesz a Honvédelmi Katasztrófavédelmi Rendszer feladataiban a kijelölt erőivel és technikai eszközeivel.

Központi rendeltetésű szervezetek: Központi rendeltetésű szervezetekhez sorolhatjuk azon katonai egységeket, amelyek tevékenységükkel a teljes HM tárca logisztikai támogatásában vesznek részt, vagy a haderő érdekében speciális feladatokat valósítanak meg.

Ellátó központok: Az **MH LEK** és az **MH VEK** végzik a logisztikai szakanyagok és eszközök biztosítását a **HM** és háttérintézményei, valamint **MH** csapatai számára.

Az **MH LEK kompetenciájába tartozik** a fegyverzeti, a páncélos és gépjármű-technikai, a híradó és informatikai (elektronikai), a műszaki, a vegyivédelmi, a kiképzéstechnikai, a mérésügyi, a ruházati, az élelmezési, a humán anyagi, a térképészeti szakanyagok beszerzésének, tárolásának köre.

Az **MH VEK** a lőszer, robbanóanyag, műszaki harcanyag, a hajtó- és kenőanyag ellátásért felelős. Ebből látható, hogy a két ellátó központ felelősségi körébe tartozik minden eszköz és anyag biztosítása - a speciális *közlekedési szaktechnikai eszközök és felszerelések, az egészségügyi, illetve az elhelyezési szakanyagok anyagok* kivételével.

Az *MH-ban érvényes ellátási normák és készletezési előírások figyelembevételével alakítják meg, hozzák létre a központi anyagi készleteket.* A készleteknél elvégzik a tárolási feladatokat, a szavatossági időn belüli cserét, frissítést, anyagkiadást, a tárolás alatti minőségellenőrzést. A központi beszerzéseknél elvégzik az anyagok végátvételét. *Az ellátó központok vezetik az MH központi nyilvántartását.* A jóváhagyott költségvetési összeghatárig kötelezettséget vállalnak áruk beszerzésére és szolgáltatások megrendelésére és nyilvántartják a megrendelések szállítók szerinti teljesítését.

Az **ellátó központoknak** szerepe van a nomenklatúrájukba tartozó anyagok és technikai eszközök rendszerbeállításában, rendszerből történő kivonásában, valamint az új eszközök, anyagok csapatpróbájában. Az ellátó központok biztosítják az **MH „békétől eltérő”** időszakos logisztikai szükségletei kielégítését, a központi tárolású anyagok és eszközök csapatok részére történő kiadását.

Az **MH LEK** közigazgatási hatósági jogkörökkel is rendelkezik az **MH** gépjárműveinek forgalomba helyezése, hatósági okmányokkal- és jelzéssel történő ellátása, forgalomból való kivonása területén. Szintén az **MH LEK** végzi a **HM** tárca kezelésében lévő gépjárművek kötelező felelősség és **CASCO** biztosításhoz kötődő nyilvántartás-vezetését, a **CFE**, az „**Európai Hagyományos Fegyveres Erőkről Szóló Szerződés**” szerint korlátozás alá eső harci technika tárolását. Az **MH LEK** struktúrájába tartozik a számítástechnikai javító kapacitás, így képes a számítástechnikai eszközök, felszerelések és anyagok javítására, szervizelésére. **Jogosult** az **MH** használatában lévő sugárzó és mérgező anyagok, ké-

szítmények feldolgozásával és gazdálkodásával kapcsolatos feladatokra. **A Mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény rendelkezése alapján – az Országos Mérésügyi Hivataltól** kapott feljogosítás alapján – jogosult a **MH** mérőeszközei kalibrálásával kapcsolatos feladatok végzésére, illetve az **MH** kezelésében lévő anyagok, eszközök termékazonosítási feladatainak ellátására. A hivatásos és szerződéses igényjogosult tiszti, tiszthelyettesi állomány ruházati utánpótlása érdekében a katonai **ruházati ellátó pontokat** működtetni.

Az ellátó központoknak döntő szerepük van a HM vagyonekezelésébe tartozó feleslegessé vált vagyonelemek hasznosítása terén.

MH Légijárműjavító Üzem (MH LéJü) fő tevékenysége az **MH** repülő- és légvédelmi csapatainál rendszeresített repülőtechnikai eszközök és repülőtechnikai felszerelések, az üzem részére rendelkezésre álló technológia és meghatározott mértékű jogosultságainak keretén belüli javítása, felújítása, gyártása és fejlesztése.

Feladatai kiterjednek az **AN-26** típusú szállító-repülőgépek **6, 18** és **36 havi** időszakos munkáinak végrehajtására, szervizjavítására és az **L- 39ZO** típusú kiképző-repülőgépek **12** és **24 havi** időszakos munkáinak végrehajtására. Az üzem nem csak konkrétan a repülőtechnika kiszolgálására hívatott, hanem elvégzi a repülőgépek, helikopterek tartozékainak, földi kiszolgáló eszközeinek javítását, szerkezeti átalakítását műszaki fejlesztését is. Az állomány szaktudása és technológiai képessége alkalmasá teszi a repülőtechnikáról leválasztott berendezések, blokkok javítására, földi kiszolgáló eszközök felújítására, gyártására és a légijárművek sérülései javítására. Feladatkörébe tartozik a nyomástároló edények (oxigén, nitrogén, levegő) ellenőrzése, hitelesítése, töltése; hajtóművek, reduktorok olajmintáinak analizálása, a repülőcsapatok általános- és speciális mérőműszereinek, ellenőrző berendezéseinek javítása, kalibrálása. Ehhez a **Nemzeti Akkreditáló Testület** által akkreditált **vizsgáló-laboratóriummal** rendelkezik. A repülőtechnika terén meglévő szaktudás alapján elvégzi a rendszerből kivont repülőtechnikai eszközök bontását, megsemmisítését és műszaki háttérrel biztosít a repülőesemények kivizsgálásában.

MH Katonai Közlekedési Központ (MH KKK) feladata a **Magyar Honvédség csapatainak, szervezeteinek teljes körű belföldi és nemzetközi viszonylatú csapat, anyag, személy és speciális közlekedési, szállítási, valamint szállítmánykísérési, rakodási és szakmai kiképzési feladatainak tervezése, szervezése, koordinálása, végrehajtása és ellenőrzése.**

A **központ képes arra**, hogy elvégezze hazánk területén a szövetséges vagy más külföldi katonai szervezetek bármely szállítási ágazatot érintő mozgásainak, oszlopmeneteinek koordinálását, és a végrehajtás ellenőrzését, a szállítások nyomon-követését és aktuális helyzetükről információk szolgáltatását. Ennek érdekében a központ állandó kapcsolatot tart fenn a **MÁV** területileg illetékes igazgatóságaival, a beléptető határvasúti szervekkel. **Ellátja** a polgári közlekedési szervek által végzendő szolgáltatások igénybevételének **MH** szintű összehangolását és koordinálását, a szolgáltatások számláinak ellenőrzését és kiegyenlítését. Feladatkörébe tartozik a katonai szervezetek személyi állományának, technikai eszközeinek, anyagainak szállítása, az őrzött szállítmányok kísérésének végrehajtása. A közutakon közlekedő katonai oszlopok, túlsúlyos vagy túlméretes járművek közlekedési engedélyének megkérése a polgári hatóságoktól, a kiadott éves illetve időszakos útvonalengedélyek nyilvántartása és ellenőrzése.

Ez a szervezet végzi az **MH** rakodógép-kezelők, emelőgép és **ADR** ügyintézők **MH** szintű képzését. Ennek technikai feltételei a szervezetébe tartozó táborfalvai bázison valósulnak meg, ahol korszerű és a katonai alkalmazást figyelembevevő **kiképző, oktató és gyakorló bázis** áll rendelkezésre. *A központ irányítja az alakulatok ellátását közlekedés szaktechnikai eszközökkel (konténerek, egység-rakományképző, rögzítő és raktározás-technikai eszközök).* A központ **végzi** az anyagmozgató és rakodógépek beszerzését, bérlését, karbantartásának, javításának, felújításának szervezését. **Ellátja** a közlekedési hálózat és a műtárgyak állapotának, adatainak nyilvántartását, valamint a lánctalpas hadiutak és honvédségi iparvágányok karbantartásának koordinálását. A központhoz tartozik az autópálya használattal kapcsolatos **adminisztratív** feladatok végrehajtása a honvédelmi szervezetek (**HM**) részére és a **MH** közlekedési vonatkozású érdekeinek képviselője a nemzetgazdasági beruházásoknál.

MH Támogató Dandár (MH TDD) feladatrendszere és rendeltetése speciális. Ebbe tartozik a **Honvédelmi Minisztérium** és a **katonai felső vezetés** részére a **híradó, informatikai és elektronikus információvédelmi szolgáltatások** és azok technikai feltételeinek biztosítása. *A különböző szintű nemzeti, állami, katonai ünnepek és Budapest helyőrség protokolláris feladatainak végrehajtása, valamint a HM és az ellátásra utalt katonai szervezetek ellátása, logisztikai támogatása.* Logisztikai vonatkozásban csak az utóbbi részt érdemes vizsgálni. **A dandár kötelékébe tarozó ellátó szervezetek a HM objektumokban lévő személyi állomány étkeztetését, anyagi biztosítását** (nyomtatvány, irodaszer,

papír, számítástechnikai szakanyagok) oldják meg. A **szállító zászlóalj**, döntően a minisztérium és háttérintézményei számára áll rendelkezésre a személyszállító eszközökkel, buszokkal, kisbuszokkal, személyszállító gépjárművekkel. A dandár igen jelentős logisztikai kapacitásokkal rendelkezik a katasztrófák következményei felszámolásában való részvételhez. A **HKR** rendszerében felelősségi körébe tartozik a személy és teherszállítás, valamint a tábori elhelyezési csoport működtetése. Ez utóbbi rövid készenléti időn belül képes sátortábor telepíteni, ott tábori körülmények között a pihentetést, higiénias feltételeket biztosítani, valamint katonák részére, vagy segélyezett polgári lakosságnak napi **3-szori** meleg ételmezést kiszolgálni.

A dandár működteti a Mályiban lévő (3. számú) Kiképzési Oktatási és Regeneráló Központot (KORK) és a Püspökszilágyon lévő, Kiképző Bázist és Lőteret.

3. A LOGISZTIKAI RENDSZER TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

Az első fejezetben felvázolt, rövid történeti áttekintésből látható, hogy a logisztikai rendszer irányítása az elmúlt időszakban lényegesen változott. Amíg az **MH ATFCSE**-ség időszakában a tervező, szervező, irányító és ellenőrző apparátus része volt a minisztérium (**MH Parancsnokság**) szervezetének, jelenleg egy *minisztériumi háttérintézményben* és egy *középszintű parancsnokságban* található. A két alrendszer, **termelői** és **fogyasztói** logisztika, a gyakorlatban önállóan él egymás mellett. A külső szemlélő, (de rendszerben dolgozók nagy része sem) *nem érzékeli* a termelői logisztikai alrendszer *szakmai irányító, vezető* tevékenységét.

Első lépésként, ezt az irányító szerepet kell megteremteni, rögzítve, hogy a **Magyar Honvédség** logisztikai rendszerét, a **HM VTISZÁT**, a **HM FLÜ** útján vezeti. Ehhez viszont **meg kell teremteni** a feltételeket.

A HM FLÜ-n belül az Anyagi-Technikai és Közlekedési Igazgatóság az igazi logisztikai szervezet. Ennek minimális átalakításával biztosítható a szakmai irányítás és vezetés. **Az igazgatónak MH logisztikai főnöki jogosítványt kell kapnia.** Az **MH logisztikai főnök** megnevezést az **HM FLÜ vezérigazgató** is viselheti, ebben az esetben az **ATKI igazgató logisztikai főnök** helyettes lehet. **Helyetteseinek, MH haditechnikai főnök és MH hadtáp főnök** szerepkörben is tevékenykedni kell. Természetesen ezek zárójelben megjelenő funkciók, de biztosítják a

szükséges jogköröket a feladat elvégzéséhez, a szakmai intézkedések kiadásához. Az osztályvezetőket fel kell ruházni a volt szolgálati ág főnökök jogosítványival. *Így lehet biztosítani az adott szakterület szakmai és ellátási felelősségét.* Az adott vezetők, a szakterületüknek megfelelő kérdésekben önálló döntési és intézkedési joggal kell, hogy rendelkezzenek, természetesen viselve a felelősséget is (Lengyel, 2008).

Ezzel az átalakítással lényegesen gyorsítható a szakmai döntéshozatali folyamat, lényegesen rugalmasabb vezetési rend alakítható ki. A rendszer átláthatósága érdekében célszerű a szakmailag összetartozó szervezetek megnevezését közelíteni egymáshoz, hogy a kívülállók is könnyebben megtalálják a kapcsolódási pontokat.

Ez a rendszer biztosítja, a jelenleg nem az MH ÖHP alárendeltségébe tartozó szervezetek (HM és HVK közvetlenek) logisztikai szakmai vezetését, irányítását, mivel ezen a területen, jelenleg kettősség tapasztalható (a HM FLÜ is, és az MH ÖHP is próbál intézkedni, de egységes vezetés nincs).

Természetesen a felvázolt, új vezetési rend csak akkor lesz eredményes, ha a kulcspozíciókban a szakállomány által elismert, felkészült vezetők kerülnek, akik rövid idő alatt tekintélyt tudnak szerezni szakterületüknek. Bárkit, bármilyen vezető beosztásba ki lehet nevezni, de ahhoz, hogy ott elismerjék, *szakmai tudásra és vezető képességekre* van szükség és ezzel nem mindenki rendelkezik.

A második legfontosabb kérdés a központi logisztikai szervezetek (MH LEK, MH VEK, MH KKK, MH LÉJü) helye és szerepe. A jelenlegi elhelyezkedésük az MH rendszerében (egy középszintű parancsnokság alárendeltségében) semmilyen szempontból sem igazolható. A központi logisztikai feladatok irányítása, az MH stratégiai készleteinek kezelése, így roppant nehezen megvalósítható feladat. **A termelői logisztika sok szálon kapcsolódik a központi tagozathoz.** Ezért célszerű, e szervezeteket a MH FLÜ alárendeltségébe helyezni. Vezetésükhöz a HM FLÜ-n belül, meg kell teremteni a *feltételeket.*

Egy ilyen át-alárendelés, az MH ÖHP törzsében több beosztást, szabadít fel, aminek egy részéből a HM FLÜ-n belül a vezetési feltételek kialakíthatók. Tehát az átalakítás nem igényel többlet létszámot, sőt a jelenlegihez képest kevesebb létszámmal is el lehet látni, az így koncentrált feladatokat. A MH FLÜ és a központi logisztikai tagozat egy rendszerbe kapcsolása azt eredményezi, hogy a szervezetek szakemberei egymást kiegészítve, hatékonyabban tudnak dolgozni. A központi tago-

zatban lévő, *magasszintű szakági szakmai ismerettel rendelkező állomány* eredményesen egészíti ki a **HM FLÜ** állományát (*Báthy, 2007/3*).

Az így kialakított logisztikai struktúra alapja lehet a **NATO** műveleti támogatási lánc menedzsment koncepció **MH**-ban történő adaptálásának is. (*Baranyai, 2007; Báthy, 2007/4; Keszthelyi, 2008*).

Tudomásul kell venni, hogy a logisztikai folyamatok *megfelelő erőforrások* nélkül nem tudnak működni. A **Tárca Védelmi Tervező Rendszer** továbbfejlesztésével meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy a feladatokhoz reális források legyenek hozzárendelve. Szakítani kell a maradék elvén történő tervezéssel. *A biztosított keretek között viszont, az egyes vezetők részére, nagyobb gazdálkodási önállóság adható, nagyobb felelősség mellett, ami gazdaságosabb megoldásokhoz vezet.*

A jövőben sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni a szabályzók **naprakészségének biztosítására**. Egy rendszer csak akkor működik megfelelően, ha a benne zajló folyamatok kellően szabályozottak. Egy modern logisztikai rendszer nem működhet megfelelően, ha fő irányelv az, hogy *„így szoktuk”*, és ez nincs sehol precízen leírva, szabályozva (*Zsiborás, 2007*).

A hatékony működés másik fontos feltétele az **informatikai** támogatás. Azt hiszem ennek fontosságát, nem kell bizonygatni a XXI. században. Ez nélkül érdemi előre lépésre nem lehet számítani.

Napjainkban divatba jött az **élettartam menedzsment** kérdése (*Vida, 2006*). Ezt többen úgy tálalják, mint egy teljesen új fogalmat. Az idősebbek bizonyára emlékeznek még a múltban megfogalmazott rendszerbe állítási intézkedésekre és tervekre, ahol ezek a kérdések szabályozva voltak. Működött egy *hatfokozatú technikai kiszolgáló rendszer* is, ahol tervezve voltak a közép és nagy javítások, korszerűsítéssel összekapcsolva. *Ezt a jól felépített rendszert a 90-es években a pénz hiánya döntötte romba*. A hadsereg rákényszerült, hogy technikai eszközeit, közép és nagyjavítás, korszerűsítés nélkül, a tervezett időn túl is üzemeltesse. Ebből következik, hogy az *élettartam menedzsment nem csoda, csak akkor működik*, ha megfelelő **anyagi források** állnak a rendelkezésre.

Nagyon fontos az infrastruktúra kérdésének megoldása. Sürgősen létre kell hozni, a már régóta tervezett **Központi Logisztikai Bázist (KLB)**. Ennek több formája is lehetséges (saját beruházás, objektumbérlés, szolgáltatásbérlés, PPP projekt, stb.). Részletes számvetések szükségesek a hadsereg számára legelőnyösebb döntés meghozásához. **Dönteni viszont sürgősen kell**. Minden elvesztegetett nap felesleges kiadásokat

okoz, mivel a jelenlegi struktúra fenntartása drágább, mint egy korszerű **KLB** üzemeltetése. A felszabaduló objektumok üzemeltetési költsége, a felszabaduló állomány bérköltsége megtakarítást eredményez. A felszabaduló objektumok értékesítése, pedig bevételt eredményez a tárca részére (*Lakatos, 2006*).

A meglévő szakember hiány részben oldható, a közel múltban nyugállományba kényszerült szakemberek megfelelő foglalkoztatásával. Tapasztalataim szerint, a jelenleg meglévő állomány jelentős része *elméletileg jól felkészült*, többségük már nemzetközi tapasztalatokkal is rendelkezik, de a magyar valóságot kevésbé ismerik, mivel nem volt lehetőségük kellő tapasztalatot szerezni az **MH** logisztikai rendszerében. Ezt a hiányosságot tudnák pótolni a nagy tapasztalatokkal rendelkező, *fiatal nyugdíjasok*.

A meglévő, és folyamatosan termelődő inkurrencia kezelése is felesleges kiadásokat okoz. Fenn kell tartani az inkurrencia raktárakat, működtetni a kezelés mechanizmusát (működési és bérköltségek). A megtakarítás is eredmény, elvből kiindulva *ezt a feladatot út kell adni a HM tulajdonú részvénytársaságoknak* (megteremtve ennek jogi kereteit). A társaságoknál ez a tevékenység *leköti a jelenleg meglévő felesleges kapacitást*, nem kell a szakképzett dolgozókat elküldeni, szaktudásuk bármikor használható (ha a hadsereg igényli). A hasznosításból megtermelt haszon összességében a tárcát gyarapítja.

A **HM FLÜ** személyi állományának egy objektumban (vagy legalább közelikben) történő elhelyezése nagyon sürgős feladat. A jelenlegi széttagoltság az összevonás minden előnyét semlegesíti. *Jó megoldás lett volna a megalakuláskor a Zách utcai elhelyezkedés.* A **Támogató dandár** elhelyezhető lett volna a **Petőfi** laktányában, az **MH Dr. Radó György Honvéd Egészségügyi Központ** jelentős része, pedig a **HM-II**-ben.

A fenti javaslatok korrekt kidolgozása jelentős szellemi ráfordítást igényel. A megfelelő döntések előkészítéséhez jelentős elemzéseket, számvetéseket kell elvégezni. A lecsökkentett szakállomány nem képes mindent felvállalni. *Ezért célszerű létrehozni egy tudományos elemző csoportot a logisztikai rendszeren belül. E csoport létszáma 4 – 5 fő, alapvetően koordinációs feladattal.* A csoport eredményesen tudja összefogni, és a jó cél érdekében mozgósítani, a jelenleg elszigetelten dolgozó *logisztikai tudományos kutatókat*. Irány mutatásával, a logisztikai kutatók (értekezések, tanulmányok, tudományos értekezések, stb.) egy közös célt, a logisztikai rendszer továbbfejlesztését – a központi elvek mentén –

szolgálhatnak. A csoport jelentősen tudna hozzájárulni a szervezés alatt lévő **NATO Logisztikai Kiválósági Központ (LOGCOE)** megalakításához is. A két igényt összekapcsolva nagyon hatékony tevékenység hozható létre. A **LOGCOE** csak akkor működhet eredményesen, akkor lehet szó az akkreditációról, ha a résztvevő kollektíva már valamilyen eredményt letett az asztalra, van kézzel fogható eredmény. Erre nagyon jó terep az **MH** logisztikai gondjainak megoldására kidolgozandó javaslatok széles köre. Az így kapott eredmények, megítélésem szerint, *nemzetközi érdeklődést* is kiválthatnak a hozzánk hasonló **NATO** országok, **NATO**-hoz csatlakozni kívánó országok részéről.

Az így létrehozott kis szervezet nagyon alkalmas arra, hogy a MH logisztikai gondjaira, elméletileg megalapozott, a NATO-ban elfogadott elvekkel harmonizáló megoldásokat találjon. Alkalmas arra, hogy a **MH** logisztikai rendszere fejlesztése érdekében összefogja, irányítsa a hazai katonai logisztikai kutatásokat.

A következő területeken tud a kutató csoport, majd később a LOGCOE segítséget nyújtani a Magyar Honvédségnek:

- a **LOGCOE** által, önállóan, vagy a **NATO** kutató helyekkel együttműködésben kidolgozott logisztikai támogatási elvek és módszerek adaptálása a **Magyar Honvédség** logisztikai rendszere továbbfejlesztése érdekében; az ehhez kapcsolódó szervezeti, irányítási, vezetési módosítások kidolgozás, azok tesztelése, a megvalósítás segítése, az állomány felkészítésének támogatása;
- az **MH** logisztikai rendszere informatikai támogatási koncepciójának kidolgozása, annak megvalósulásának segítése, együttműködve a konkrét kidolgozást végző informatikai szervezetekkel;
- az **MH** logisztikai kapacitásainak és képességeinek felmérése, azok optimalizálása, a fejlesztési irányok pontosítása érdekében;
- részvétel az **MH** logisztikai rendszere működését szabályozó, át-fogó intézkedések (doktrínák) kidolgozásában;
- az **MH** logisztikai rendszeréből hiányzó, vagy nem elégséges kapacitások és képességek felkutatása a nemzetgazdaságban, vagy a **NATO** rendszerében és e kapacitások, képességek közvetítése a **MH** felé;

- az **MH** logisztikai szakállományának továbbképzésében való részvétel, a kidolgozott korszerű módszerek és eljárások átadása a feladatokat végrehajtó állomány részére;
- az **MH** logisztikai infrastruktúrájának felmérése, javaslatok kidolgozása a polgári logisztikában meglévő kapacitások figyelembevételével az optimális rendszer kialakítására;
- az **MH** logisztikai eredményeinek ismertetése a **NATO** országok és szervezetek rendszeres tájékoztatásával, az **MH** eredményeinek népszerűsítése nemzetközi környezetben;
- a **LOGCEO**-ba beosztott állomány részére, nemzetközi környezetben végzett munkavégzési gyakorlat biztosítása, költséghatékony módon;
- erősíteni az **MH** és a **nemzetgazdaság** logisztikai kapcsolatait; tanácsadás a hadsereg beszállítói részére, ami javíthatja a szolgáltatások minőségét;
- logisztikai **kiadványok** (folyóirat, tanulmány, tanulmány gyűjtemény, stb.) szerkesztése és kiadása a szakállomány, valamint a hadsereg vezető állománya tájékoztatása érdekében.

Összességében megállapítható, hogy a Magyar Honvédség logisztikai rendszere a sok átalakulás ellenére sem érte el a legoptimálisabb állapotot. A felsorolt hiányosságok és a vázlatosan felsorolt javaslatokból látható, hogy *bőven van tennivaló* a jövőt illetően. Nem állítom, hogy az általam leírt javaslatok a biztos megoldást tartalmazzák, de biztosan alkalmasak arra, hogy hozzáértő szakemberek elgondolkodjanak, megvitassák azokat, közös erővel, szakmai alapon *megtalálják a legjobb megoldásokat.*

Ehhez a folyamathoz szeretnék hozzájárulni e tanulmányommal, elősegítve a Magyar Honvédség feladatai végrehajtását hatékonyan támogató logisztikai rendszer kialakítását.

Felhasznált irodalom:

1. **Baranyai Virgil:** A NATO műveleti támogatási lánc menedzsment koncepció megvalósulása napjainkban. Katonai Logisztika, 2007/3. szám. 78-107. oldal.

2. **Báthy Sándor:** A stratégiai tartalékolásról, a honvédelmi célú tartalékolás szemszögéből. *Katonai Logisztika*, 2007/3. szám. 35-47. oldal.
3. **Báthy Sándor:** Civil és katonai ellátási lánc (Azonosságok és különbségek). *Katonai Logisztika*, 2007/4. szám. 191-203. oldal.
4. **Besenyő János:** Logisztikai szerződések. Hogyan maximálhatók a civil cégek által nyújtott szolgáltatások – amerikai tapasztalatok. *Katonai Logisztika*, 2007/3. szám. 298-305. oldal.
5. **Cs. Nagy Géza:** A korszerű üzemfenntartási menedzsment rendszerek haditechnikai alkalmazásának lehetőségei és korlátai. *Katonai Logisztika*, 2007/2. szám. 60-81. oldal.
6. **Gáspár Tibor:** A Magyar Honvédség missziós szerepvállalásának logisztikai támogatása. *Új Honvédségi Szemle*, 2006/6. szám. 109-114. oldal.
7. **Gáspár Tibor:** Gondolatok a logisztikáról. *Katonai Logisztika*, 2007/3. szám. 3-7. oldal.
8. **Gáspár Tibor:** Megszűnt az MH Összhaderőnemi Logisztikai és Támogató Parancsnokság. *Katonai Logisztika*, 2007/3. szám. 298-305. oldal.
9. **Gáspár Tibor:** A katonai és civil logisztikai folyamatok összefüggései. *Logisztikai Évkönyv 2007-2008*. Magyar Logisztikai Egyesület, 109-114. oldal.
10. **Jároscsák Miklós:** A Magyar Honvédség átalakítása kapcsán jelentkező logisztikai kihívások. *Katonai Logisztika*, 2006/4. szám. 36-52. oldal.
11. **Kádár Róbert:** Megalakult a HM Fejlesztési és Logisztikai Ügynökség (HM FLÜ). *Katonai Logisztika*, 2007/2. szám. 3-8. oldal.
12. **Keszthelyi Gyula:** Az ellátási lánc menedzsment és a logisztika kapcsolatrendszere, élettartam – költség menedzsment. *Katonai Logisztika*, 2008/1. szám. 42-71. oldal.
13. **Kristóf Tamás:** A haderőfejlesztés tervezési és finanszírozási sajátosságai az elmúlt öt évben (2002-2007). *Katonai Logisztika*, 2007/3. szám. 35-47. oldal.

14. **Lakatos Péter:** A Logisztikai Szolgáltató Központok szárazföldi haderőnem disztribúciós rendszerébe történő bekapcsolása. *Katonai Logisztika*, 2006/1. szám. 58-69. oldal.
15. **Lengyel András:** A magyar katonai logisztikai támogató rendszer átfogó reformja. *Katonai Logisztika*, 2006/4. szám. 3-35. oldal.
16. **Lengyel András:** A hadszíntér – előkészítés logisztikai feladatrendszere. *Katonai Logisztika*, 2007/3. szám. 48-67. oldal.
17. **Lengyel András:** A HM Fejlesztési és Logisztikai Ügynökség alrendszerei bemutatása. Az Anyagi-Technikai és Közlekedési Igazgatóság. *Katonai Logisztika*, 2008/1. szám. 164-181. oldal.
18. **Réti Tamás:** Gondolatok a honvédségi feleslegekről és azok képződési okairól. *Katonai Logisztika*, 2008/2. szám. 3-16. oldal.
19. **Sticz László – Papp Tibor:** A hadfelszerelés fejlesztési programjainak helyzete a Magyar Honvédségben. *Haditechnika*, 2007/6. szám. 20-23. oldal.
20. **Sticz László – Papp Tibor:** Mátrix alapú munkaszervezés a Honvédelmi Minisztérium Fejlesztési és Logisztikai Ügynökségnél. *Katonai Logisztika*, 2007/4. szám. 35-51. oldal.
21. **Sticz László – Gácsér Zoltán:** Bemutatkozik a HM Fejlesztési és Logisztikai Ügynökség Program Tervezési és Vezetési Igazgatósága. *Katonai Logisztika*, 2007/4. szám. 139-160. oldal.
22. **Sticz László:** A hadfelszerelési-fejlesztési programok az integrált logisztikai rendszer munkafolyamatainak támogatásában. *Katonai Logisztika*, 2008/1. szám. 132-142. oldal.
23. **Sticz László – Csák Zoltán:** Az expedíciós képesség és műveletek tartalmi elemeinek vizsgálata. *Katonai Logisztika*, 2008/1. szám. 32-41. oldal.
24. **Vida László Árpád:** A hadfelszerelési eszközök, anyagok élettartam – menedzsmentjének NATO-irányelvei. *Új Honvédségi Szemle*, 2006/3. szám. 85-91. oldal.
25. **Zsiborás János:** Szabályozottság – a Magyar Honvédség logisztikai rendszere hatékony működtetésének alappillére. *Katonai Logisztika*, 2007/3. szám. 68-77. oldal.